

5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na göre çocuk, daha erken yaşta ergin olsa bile, 18 yaşını doldurmamış kişiyi ifade eder.

Çocuk koruma, ayırım gözetilmeksizin tüm çocukların her tür şiddet, zarar ve hak ihlali riskinden uzak biçimde, yaşamlarının ve gelişimlerinin desteklenmesidir.

Her çocuğun;

**Hayatta kalabilme ve gelişim gösterme,
Kayıt, isim ve uyruk,
Eğitim,
Ayrımcılığa maruz bırakılmama,
İstismar ve ihmalden korunma,
Savaşlardan korunma,
Sağlık hizmetlerinden yararlanma,
Suçtan korunma,
İfade ve fikirlerine saygı duyulma,
Ebeveynleri ile birlikte yaşama**

hakkı vardır.

**Çocukları ilgilendiren tüm eylemlerde
çocuğun yüksek yararı gözetilir.
Çocuğun yüksek yararı, çocuğun onuru, özgürlük ve eşit
muamele gibi haklarına saygı duyulmasını gerektirir.**

Çocuk adaleti sistemi:

**Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların karıştığı
adli olaylarda, çocuklar mutlaka avukatla temsil edilmelidir.**

**Avukatı bulunmayan çocuğa, istemi aranmaksızın, devlet
tarafından avukat görevlendirilir.**

**Suçta sürüklenen çocuğun soruşturmasının ve
kovuşturmasının yapıldığı esnada daima çocuğun yüksek
yararı ve çocuğun ikincil mağduriyetinin oluşturulmaması göz
önünde tutulmalıdır.**

CARE TÜRKİYE HUKUKİ HİZMETLERİ

- Hukuki danışmanlık
- Hukuki destek
- Barolara ve hukuk kliniklerine yönlendirme
- Hukuki masraflara destek

Gaziantep
0542 645 84 20

Kilis
0542 645 84 20

Şanlıurfa
0533 898 17 20

Adana
0544 131 01 03

Şikayet ve önerileriniz için, saha ofislerimizden birini ziyaret edebilir veya 0535 036 68 41 numaralı telefonu arayabilirsiniz.

Bu döküman, Avrupa Birliği finansal desteğiyle üretilmiştir. İçeriğinden yalnızca CARE sorumludur ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

ÇOCUK HAKLARI

Fotograf: CARE/Mary Kate MacIsaac

Çocuk Evliliği

Taraflardan en az birinin 18 yaşın altında olduğu evliliiktir.

Türk Medeni Kanunu'na göre, her iki taraf da 18 yaşını doldurduysa, kendi rızaları ile evlenebilir.

Taraflardan biri veya her ikisi 17 yaşını doldurduysa, veli/yasal temsilci izni ile evlenebilir.

Taraflardan biri veya her ikisi 16 yaşını doldurduysa, olağanüstü durum ve önemli bir sebebin varlığı halinde, mahkeme izniyle evlenebilir.

Çocuk İşçiliği

Türk İş Kanunu'na göre, 15 yaşından küçük çocukların ekonomik faaliyetlerde çalıştırılması yasaktır.

Ancak, zorunlu eğitim süresini tamamlayan ve 14 yaşını dolduran çocuklar bedensel, zihinsel ve ahlaki gelişmelerine engel olmayacak hafif işlerde, eğitimlerine devam edenler ise okula devam etmelerine engel olmayacak işlerde çalıştırılabilirler.

Çocuk evliliği ve çocuk işçiliği, bazı hallerde insan ticareti suçunu oluşturabilir. İnsan ticareti şüphesi varlığı halinde, bu durum kolluk kuvvetlerine bildirilebilir.

Ayrıca bildirim, Göç İdaresi İl Müdürlüğü'ne veya Göç İdaresi Başkanlığı İletişim hattı YİMER 157'ye yapılabilir.

Bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen veya suç mağduru olan çocuk, korunma ihtiyacı olan çocuktur.

İstismarın hiçbir biçimi ile ısrarcı tutum ve davranışlar kabul edilemez.

Çocukları ihmale ve istismara karşı koruyan ulusal ve uluslararası sözleşmeler vardır ve çocuğun ihmalî ile istismarı Türk Ceza Kanunu'na göre suçtur.

Çocuğun menfaati ve gelişimi tehlikeye düştüğünde, ebeveynleri veya bakım verenleri duruma çare bulamaz veya bulmaktan kaçınırsa hakim, çocuğun korunması için önlemler alabilir.

UNUTMAYINIZ !

Ailenin çocuğa karşı yükümlülüklerini yerine getirmemesi,
Çocuğa karşı kötü muamele,
Çocuğun eğitim ve öğretim hakkının engellenmesi
Çocuğun kaçıırılması ve alıkonulması
Çocuğun dilendirilmesi
Çocuğun cinsel istismarı
Reşit olmayanla cinsel ilişki

TÜRK CEZA KANUNU'NDA SUÇTUR !

Çocuğa karşı işlenen suç, yetkili makamlara bildirilmelidir.

Adli ve idari merciler, kolluk görevlileri, sağlık ve eğitim kuruluşları, sivil toplum kuruluşları; korunma ihtiyacı olan çocuğu yetkili makamlara bildirmekle yükümlüdür.

Bildirim, aşağıdaki makamlara yapılabilir:

Polis – Acil Çağrı Merkezi 112
Emniyet Çocuk Şube Müdürlüğü
Jandarma
Aile Mahkemesi
Savcılık Büroları

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlükleri
Sosyal Destek Hattı 183

Çocuğun Kişisel Verisinin Korunması

Kişisel veri, 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi olarak tanımlanmaktadır.

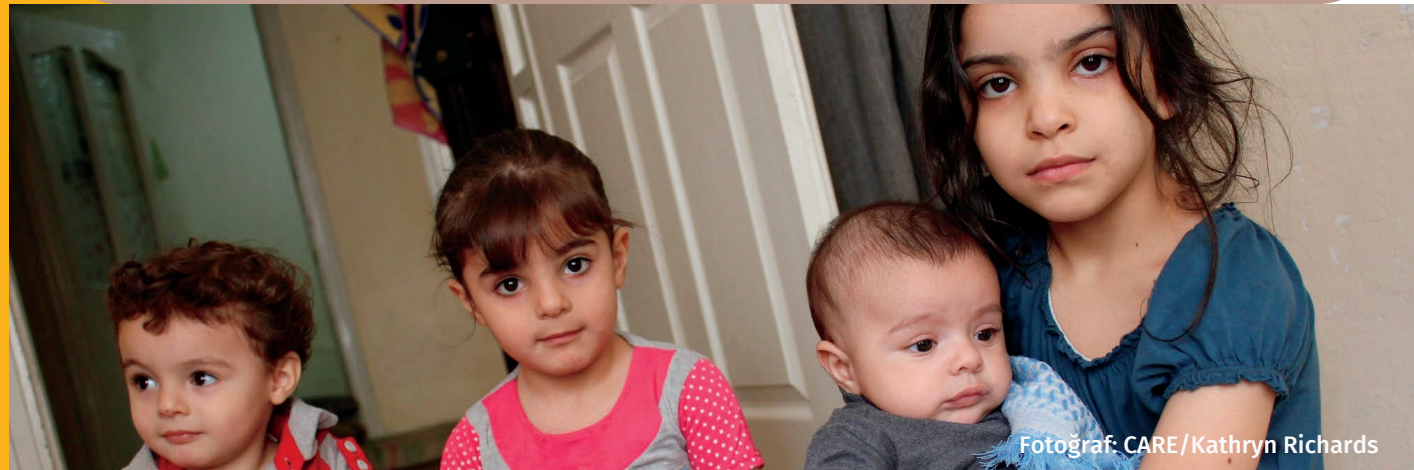
Kişisel veriler, kanunda belirtilen istisnalar dışında, ancak kişinin açık rızası ile işlenebilir.

Eylemin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayacak çocuğun kişisel verilerinin işlenebilmesi için, velayeti (ebeveyn) veya vesayeti altında bulunduğu kişinin açık rızası gerekir.

Çocuk, kişisel verisinin işlenip işlenmediğini öğrenme, nasıl kullanıldığı hakkında bilgi talep etme, işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme, kısmen veya tamamen aktarıldığı üçüncü kişileri bilme, eksik veya yanlış işlenmiş olması halinde bunların düzeltilmesini isteme, kanuna uygun şekilde silinmesini veya yok edilmesini isteme, aktarıldığı üçüncü kişilere yapılan işlemlerin bildirilmesini isteme haklarına sahiptir.

Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM)

ÇİM, Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastaneler altında faaliyet gösteren kuruluştur. Çocuğun ifadesinin mutlaka ÇİM'de (yoksa Çocuk Şube Karakolunda) atanmış bir avukat ve sosyal hizmet uzmanı eşliğinde alınması gereklidir. Çocuk, doğrudan ÇİM'e getirilmez. Jandarma, emniyet gibi kurumların ihbarından sonra sivil çalışanlar tarafından merkeze getirilirler. ÇİM'in amacı, çocuğun yeniden örselenmesi ve mağdur edilmesinin önüne geçmektir.

Fotoğraf: CARE/Kathryn Richards